

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Lp Eve Atka
Tori Vallavalitsus

Teie 31.03.2025

Meie 15.04.2025 nr 2.3-8/25/1013-2

eve.atka@torivald.ee

Vastus pöördumisele

Soovite teada, millisel õiguslikul alusel võiks toimuda kiusamisjuhtumitest teavitamine ja seeläbi isikuandmete töötlemine koolis. Toote välja, et teavitusi saaks teha ka anonüümselt.

Esmalt selgitan, et isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) järgi on isikuandmed igasugune teave, mille kaudu on võimalik otseselt või kaudselt isikut tuvastada ning isikuandmete töötlemine on igasugune toiming või toimingute kogum, mida isikuandmetega tehakse.¹ Nii võib isikuandmete töötlemise hulka kuuluda muuhulgas ka kiusaja nime ning muu info väljatoomine teavituses ja seda isegi olukorras kus teavitus tehakse anonüümselt. Samas aga ka näiteks teave, et vihje teinud laps õpib mõne konkreetse kooli 3b klassis ja tal on esinenud mingeid probleeme, võib muuta lapse siiski tuvastatavaks.

Selgitate pöördumises, et teateid saab teha ka anonüümselt. Selgitan, et anonüümsus tähendab seda, et isik ei ole otseselt ega kaudselt tuvastatav, teavet ei saa kuidagi mõne isikuga seostada ega viia tagasi isikut tuvastavale kujule. Kui andmed on tõepoolest anonüümsed, siis ei tule andmekaitse põhimõtteid kohaldada.² Samas aga, nagu ka eelnevalt mainitud, siis peavad teavituse tegijad siiski eelduslikult teada andma kiusaja isikust ja sellisel juhul on siiski tegemist isikuandmetega.

Kuigi kooli eesmärk ja tahe on heatahtlik, siis tuleb isikuandmete töötlemisel ikkagi mõelda erinevate küsimuste peale. Esmalt, igasugune isikuandmete töötlemine vajab õiguslikku alust, mis peab eelkõige tulenema IKÜM artiklitest 6 ja 9.³ Õiguslike aluste kohta saate täpsemalt lugeda siit: <https://www.aki.ee/isikuandmed/andmetootleja/tootlemise-oiguslikud-alused>. Andmekaitse Inspeksioon ei saa aga andmetöötleva eest mõelda, mis võiks olla õiguslikuks aluseks, seda peab eelkõige teadma andmetöötleva ise.

Andmete töötlemisel peab lähtuma lisaks minimaalsuse ja eesmärgipärasuse põhimõttest, ehk isikuandmete töötlemine peab olema eesmärgipärane. Minimaalsuse põhimõte eeldab, et andmeid töödeldakse nii vähe kui võimalik konkreetse eesmärgi saavutamiseks ning töödeldakse ainult ulatuses, mis on konkreetse eesmärgi täitmiseks vajalik. Lisaks tuleks läbi mõelda kus ja kui kaua isikuandmeid säilitatakse.

¹ IKÜM artikkel 4 punkt 1 ja 2.

² IKÜM põhjenduspunkt 26 selgitab, et andmekaitse põhimõtteid ei kohaldata, kui töödeldakse anonüümset teavet.

³ IKÜM artikkel 5 lõige 1 punkt a.

Laste puhul tuleb arvestada ka sellega, et nende isikuandmete töötlemine vajab erilist kaitset – esiteks seetõttu, et lapsed on üks haavatavaim ühiskonnagruppe ja teiseks seetõttu, et lapsed ei pruugi olla piisavalt teadlikud oma õigustest seoses isikuandmete töötlemisega.

Samamoodi tuleb läbi mõelda, mida tehakse teabega edasi ja kas seda plaanitakse kuhugi edastada. Näiteks kolmandatele isikutele või lapsevanematele kiusajast teavitamisel peab samuti lähtuma eeltoodud nõuetest ning läbi mõtlema, kas näiteks kiusaja nime avalikustamiseks on olemas õiguslik alus ning kas on ikka eesmärgipärane ja minimaalsuse printsiibiga kooskõlas.

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 44 lõige sätestab kooli kohustuse tagada õpilase koolis viibimise ajal tema vaimse ja füüsilise turvalisuse ning tervise kaitse. Lõige 2 täpsustab, et õpilaste ja koolitöötajate vaimset või füüsilist turvalisust ohustavate olukordade ennetamise, neile reageerimise, juhtumitest teavitamise, nende juhtumite lahendamise ning käesoleva paragrahvi lõikes 7 sätestatud meetme rakendamise kord sätestatakse kooli kodukorras kooli pidaja nõusolekul. Põhikooli- ja gümnaasiumi seaduses on nii füüsilist kui ka vaimset tervist käsitletud üldiselt palju laiemas mõistena kui ainuüksi näiteks haiguste puudumisena. Seadusandja tahe on olnud, et nii õpilaste kui ka koolitöötajate heaolu tagataks.

Seega, praegusel juhul ei saa inspektsioon järelevalveasutusena kooli eest otsustada, millisel õiguslikul alusel isikuandmete töötlemine toimuks. Üldiselt töötleb kool õpilaste andmeid eelkõige õppe pakkumise eesmärgil, s.t. õiguslik alus isikuandmete töötlemiseks tuleb seadusest. Samas aga sätestatavad ka põhikooli- ja gümnaasiumiseadus ning teised seadused koolile mitmeid kohustusi õpilaste heaolu tagamisel. Seda millisest seadusest ja millised kohustused tulenevad peab eelkõige teadma andmetöötaja.

Loodan, et vastusest on Teile abi.

Lugupidamisega

Geili Keppi
jurist
peadirektori volitusel